

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในช่วงการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยนับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบันส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการทบทวนบทบาทภารกิจต่างๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ระบบการบริหารงานมีมาตรฐานยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นถึงผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของบุคลากรให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงอย่างเป็นรูปธรรมในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทั้งในด้านการบริหารงานใหม่มีความเป็นอิสระและคล่องตัว การพัฒนาระบบการเรียนการสอน เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถสร้างคนให้คิดเป็นและรักการเรียนรูตลอดชีวิต รวมถึงการทำวิจัยที่เนนการช่วยแก้ปัญหาของประเทศในด้านต่างๆ ทั้งนี้เพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งม้นสมองของชาติ มีนักวิชาการที่เป็นเลิศในสาขาวิชาต่างๆ ที่มีบทบาทในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในการประกอบอาชีพชั้นสูง เป็นผู้นำและสามารถชี้นำความเป็ไปในสังคมได้ ซึ่งการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาใหม่มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องให้ความสนใจบุคลากรในองค์กรด้วย ไม่ใช่ให้ความสำคัญกับงานเพียงอย่างเดียว การสนองความต้องการของคนในกลุ่มหรือองค์กร จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เพราะคนนับว่าเป็นทรัพยากรการบริหารที่สำคัญที่สุดและการทำงานของคนในองค์กรก็เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลเป็นอันดับแรก ณ จุดนี้ได้มีการหาวิธีการต่างๆ ในการเปลี่ยนแปลงองค์กร โดยการเปลี่ยนแนวคิดให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกองค์กร (สุนันทา เลานันท์,

2541 : 6) การสร้างเจตคติที่ดีให้แก่บุคลากรเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะในด้านการบริหารงานบุคคล ถ้าบุคลากรมีเจตคติที่ดีต่องานต่อผู้บังคับบัญชาต่อเพื่อนร่วมงาน และต่อหน่วยงานในหน่วยงานต่างๆ ที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ก็จะทำให้เกิดความผูกพันกับองค์กร และสามารถอยู่ในองค์กรอย่างมีความสุข (ปรียาพร, 2544 : 65)

สาขาวิชาพลศึกษาและการจัดการกีฬา เป็นสาขาวิชาหนึ่งของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม แห่งหนึ่งตามพระราชบัญญัติ มีหน้าที่จัดการศึกษาทางด้านพลศึกษาและการจัดการกีฬา เพื่อผลิตบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นครูสอนทางด้านพลศึกษาและการจัดการกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ ซึ่งภารกิจหลักดังกล่าวจะสามารถดำเนินไปด้วยความคล่องตัว เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น บุคลากรในหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานของสาขาเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในขณะนี้ สาขาได้เตรียมความพร้อม จึงได้มีการพัฒนาระบบการบริหารงานด้านต่างๆ ให้มีความคล่องตัวและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ในด้านที่มีผลกระทบต่อบุคลากรมากที่สุดคือ ด้านการบริหารบุคคลและการจัดสวัสดิการ รวมถึงการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรมากที่สุด ซึ่งจะเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานอันจะส่งผลให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ กอปรกับในแผนกลยุทธ์พัฒนาสถาบันระยะยาว 15 ปี (กองแผนงาน, 2544) ด้านการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างองค์กรมีเป้าหมายให้พัฒนาโครงสร้างองค์กร เพื่อให้การบริหารงานของสาขามีความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล รวมทั้งสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้รับการอบรมและพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน

ตามพันธกิจของสาขาใดอย่างมีประสิทธิภาพและบุคลากรมีความสุข

จากเป้าหมายของแผนกลยุทธ์พัฒนาสถาบันระยะยาว 15 ปีของสาขามุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้คล่องตัว และมีประสิทธิภาพจะสามารถบรรลุถึงเป้าหมายได้นั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือแรงรวมใจของบุคลากรทุกฝ่ายที่จะเป็นแรงผลักดันให้สถาบันก้าวไปสู่ชั้นนำของประเทศและนานาชาติต่อไป รายงานการวิจัยฉบับนี้จึงตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเจตคติของบุคลากรที่มีต่อสาขาวิชาพลศึกษาและการจัดการกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อนำผลจากการศึกษาครั้งนี้มาใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารงานให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติของบุคลากรที่มีต่อสาขาวิชาพลศึกษาและการจัดการกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของบุคลากรที่มีต่อสาขาวิชาพลศึกษาและการจัดการกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ระหว่างข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัย จำแนกตามสายงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ได้แก่ บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามทุกสายงาน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัย โดยกำหนดตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัย จำแนกตามสายงาน ดังนี้

ข้าราชการ ได้แก่ สายวิชาการ (สาย ก), สายบริการวิชาการ (สาย ข), สายบริหารและธุรการ (สาย ค)

พนักงานมหาวิทยาลัย ได้แก่ สายวิชาการ (สาย ก), สายสนับสนุนวิชาการ (สาย ข และ ค)

ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติของบุคลากรที่มีต่อสาขาวิชาพลศึกษาและการจัดการกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีดังนี้ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการจัดการออกกำลังกาย ด้านสภาพแวดล้อม

สมมติฐานของการวิจัย

1. เจตคติของบุคลากรที่มีต่อสาขาวิชาพลศึกษาและการจัดการกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ระหว่างข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัย มีเจตคติที่ไม่แตกต่างกัน

2. บุคลากรที่มีสายงานต่างกันมีเจตคติต่อสาขาวิชาพลศึกษาและการจัดการกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ หลังจากทีบุคคลใดมีประสบการณ์ในสิ่งนั้นๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกทางลบ และความรู้สึกที่เป็นกลาง อีกความหมายหนึ่งคือพฤติกรรมภายนอกของบุคคล ซึ่งสังเกตได้และพฤติกรรมภายใน ซึ่งสังเกตไม่ได้ ในวิจัยนี้ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการบริหารงานบุคคล การจัดการออกกำลังกาย และสภาพแวดล้อมของสาขาวิชาพลศึกษา และการจัดการกีฬา เจตคตินี้สามารถวัดและประเมินโดยอาศัยแบบสอบถามและคำนวณหาค่าทางสถิติได้

บุคลากร หมายถึง ข้าราชการ และพนักงานมหาวิทยาลัย ซึ่งแบ่งแยกสายงาน ดังนี้

ข้าราชการ สาย ก หมายถึง ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยที่ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่สอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการ ตามกฎทบวงมหาวิทยาลัย ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎทบวงมหาวิทยาลัย ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2522) ซึ่งปฏิบัติงานใน พ.ศ. 2546 ในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ข้าราชการ สาย ข หมายถึง ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยที่ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่ให้บริการทางวิชาการ ตามกฎทบวงมหาวิทยาลัย ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎทบวงมหาวิทยาลัย ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2522) ซึ่งปฏิบัติงานใน พ.ศ. 2546 ในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ข้าราชการ สาย ค หมายถึง ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยที่ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่ทางการบริหารและธุรการ ตามกฎทบวงมหาวิทยาลัย ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) แก้ไขเพิ่มเติม

โดยกฎทบทวมหาวิทยาลัย ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2522) ซึ่งปฏิบัติงานใน พ.ศ. 2546 ในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พนักงานมหาวิทยาลัย สายวิชาการ หมายถึง พนักงานมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่สอน วิจัย และให้บริการทางวิชาการ ปฏิบัติงานใน พ.ศ. 2546 ในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พนักงานมหาวิทยาลัย สายสนับสนุนวิชาการ หมายถึง พนักงานมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่ ปฏิบัติการวิชาชีพ และธุรการ ซึ่งปฏิบัติงานใน พ.ศ. 2546 ในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลในองค์การหรือหน่วยงาน นับตั้งแต่การสรรหาบุคคลมา ปฏิบัติงาน การบรรจุ และแต่งตั้ง การพัฒนา การประเมินผลการ ปฏิบัติงาน ไปจนถึงการให้บุคคลพ้นจากงาน ในการวิจัยนี้ หมายถึงการบริหารงานด้านบุคคลของสาขาวิชาพลศึกษาและการ จัดการกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ด้านการจัดการออกกำลังกาย หมายถึง การดำเนินการด้านการ จัดการออกกำลังกายให้แก่บุคคลในมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม การทดสอบสมรรถภาพทางกาย การออกแบบ โปรแกรมการฝึกการออกกำลังกาย โปรแกรมการลดน้ำหนัก โปรแกรมการฝึกการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ การตัดสินกีฬาทุก ประเภท การบริการโรงยิม เป็นต้น เป็นการประกันความมั่นคงใน การทำงานให้บุคลากรเกิดความผูกพันกับองค์การ

ด้านสภาพแวดล้อมของสาขาวิชาพลศึกษาและการจัดการ กีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม หมายถึง สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานโดยทั่วไป รวมถึงระบบ สาธารณูปโภคที่ทางหน่วยงานจัดให้ บรรยากาศในการทำงาน ระบบการติดต่อสื่อสาร และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ต่างๆ ของ สาขาวิชาพลศึกษาและการจัดการกีฬา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่เอื้อให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ และพร้อมที่จะทำงานในตำแหน่งหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อนำไปสู่ความก้าวหน้าในสายงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ไต่ทราบเจตคติของบุคลากรที่มีต่อสาขาวิชาพลศึกษา และการจัดการกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และความแตกต่างของเจตคติของบุคลากรตามประเภทสายงาน

2. สามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงระบบการบริหารงานของสาขาวิชาพลศึกษา และการจัดการกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างบุคลากรกับสาขาวิชาพลศึกษา และการจัดการกีฬา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม